

VOX DEI GRAĐANSKA NEPOSLUŠNOST

teološko-politički mirakl

Foto: Miroslav Dragojević

Autor i reditelj Zlatko Paković

Kompozitor Miloš Nikolić

Glumci-pevači: Ivan Jevtović, Igor Filipović, Vuk Zekić, Nevena Filipović

Muzičari: trubač Miloš Nikolić, gitarista Boris Hložan, bubnjar Bogdan Đurđević

Majstor svetla: David Igić

Majstor tona: Stefan Tepšić

Organizator: Janko Lačnjevac

Producent: Vuk Saletović

Produkcija Ustanova kulture Stari grad

Premijera predstave „Vox Dei - Građanska neposlušnost“ izvedena je na Veliki petak, 26. aprila 2019. godine, u Velikoj sali Opštine Stari grad u Beogradu.

PRVI GLUMAC/ ANA BRNABIĆ:
Optužnicu sam razumela, iako je besmislena. Ne osećam se krivom. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optuženi Stefanović Nebojša, Ministar policije u Vladi Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ NEBOJŠA STEFANOVIĆ:
Optužnicu sam razumeo, iako je besmislena. Ne osećam se krivim. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optuženi Mali Siniša, Ministar finansija u Vladi Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ SINIŠA MALI:
Optužnicu sam razumeo, iako je besmislena. Ne osećam se krivim. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optužena Mihajlović Zorana, Ministar građevine i saobraćaja u Vladi Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ ZORANA MIHAJLOVIĆ:
Optužnicu sam razumela, iako je besmislena. Ne osećam se krivom. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optuženi Gašić Bratislav, direktor Bezbednosnoinformativne agencije Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ BRATISLAV GAŠIĆ:
Optužnicu sam razumeo, iako je besmislena. Ne osećam se krivim. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optuženi Rebić Vladimir, direktor Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ VLADIMIR REBIĆ:
Optužnicu sam razumeo, iako je besmislena. Ne osećam se krivim. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optužena Hrkaloović Dijana, državni sekretar MUP-a Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ DIJANA HRKALOVIĆ:
Optužnicu sam razumela, iako je besmislena. Ne osećam se krivom. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optuženi Vesić Goran, zamenik gradonačelnika Grada Beograda!

PRVI GLUMAC/ GORAN VESIĆ:
Optužnicu sam razumeo. Kriv sam!

SUDIJA/ PEVAČ:
Optužena Dolovac Zaga, Javni tužilac Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ ZAGA DOLOVAC:
Optužnicu sam potpuno razumela, iako je potpuno besmislena. Ne osećam se krivom. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Optužena Ilić Prelić Vesna, predsednik Ustavnog suda Republike Srbije!

PRVI GLUMAC/ VESNA PRELIĆ ILIĆ:
Optužnicu sam potpuno razumela, iako je potpuno besmislena. Ne osećam se krivom. Svojoj domovini služim časno.

SUDIJA/ PEVAČ:
Zahvaljujem optuženima. Dajem sada reč braniocu optuženih, advokatu Zdenku Tomanoviću.

ADVOKAT/DRUGI GLUMAC:
Uvaženi gospodine Predsedniče republike, Predsednice vlade, gospodo i gospode ministri, građani i građanke Srbije, ovde je posredni jedan ideološki i politički, a ne krivični proces.

Predsednik Republike Srbije, Aleksandar Vučić, neosporno je značajna istorijska ličnost. Buduća nacionalna istoriografija beležiće ga kao jednog od najuspešnijih i najpravednijih državnika. Uprkos tome što će na ovom suđenju njegov lik biti ocrnjen kao lik najgoreg vlastodršca, kao lik sociopate i hladnokrvnog podstrekača na ubistva i druga kriminalna dela, srpski narod će pamtiti – a srpski narod pamti dugo – da je predsednik Vučić bio i ostao najomiljeniji među najsiriromašnijim i najskromnijim našim građanima i građankama. Zašto? Zato što je podstrekivao – da podstrekivao! – na donošenje brojnih uredbi kojima se znatno poboljšala socijalna situacija naših najsiriromašnijih zemljaka. Nek mu to podstrekivanje i tako organizovani kriminal služe na čast!

No, budimo s istinom do kraja! Gospodin Vučić ima i jednu veliku manu, ogromnu manu za onog ko je na poziciji prvog čoveka države. On iz dna duše prezire tajkune i čini sve da obuzda njihove privilegije i korupciju. Upravo ovo i ovakvo, za jednog državnika krajnje neuobičajeno ponašanje, izazvalo je tajkune da skuju zaveru, organizuju proteste, sruše demokratski izabranu vlast i predsednika Vučića i najviše naše političare dovedu na ovo suđenje, koje zapravo ima sve elemente prekog revolucionarnog suda.

Govori se sada, u takozvanim oslobođenim medijima, da je predsednik Vučić okrutan. Da, on je okrutan, ali u poštovanju slova zakona i u traženju čelične discipline od svojih saradnika. I tu, sada, postaje jasno zašto su mnogi među dojučerašnjim bliskim saradnicima predsednika Vučića pristali na status svedoka saradnika! Zato da bi sa sebe sprali krivicu i pripisali je onom ko je nevin kao novorođenče – Predsedniku Republike Srbije. Koliko im je samo puta, javno i u privatnim razgovorima, gospodin Vučić pretio da će zbog svojih nesolidnih postupaka završiti u zatvoru! Eto zašto se sada kite titulom lažnih svedoka saradnika i Ivica Dačić, i Rasim Ljajić, i Jorgovanka Tabaković, i Mladan Dinkić i još 709 drugih dinkića, na čija imena nije vredno trošiti vreme. Oni su stali uz tajkune, gde im je uvek i bilo mesto, i sada su spremni da lažno optuže najboljeg kojeg je Srbija dala u ovom veku.

Gospodin Vučić je, dame i gospodo, doživio da mu se sudi za njegovu pravednost i požrtvovanost. Njemu je danas pružena prilika da sazna kako se pred Pilatom osećao Isus Hristos!

ALEKSANDAR VUČIĆ/ PRVI GLUMAC:
Sad je dosta! Sada je doista dosta!

SUDIJA/ PEVAČ:
Molim optuženog Vučića da ne govori pre nego što dobije pravo na reč!

ALEKSANDAR VUČIĆ/ PRVI GLUMAC:
Izvinite, molim vas, gospodine Simeunoviću.

SUDIJA/ PEVAČ:
Gospodine braniće imate li još nešto da kažete?

ADVOKAT/ DRUGI GLUMAC:
Ne... Ne za sada.

SUDIJA/ PEVAČ:
Zahvaljujem braniocu Tomanoviću. Pvooptuženi u ovom procesu, Vučić Aleksandar ima pravo reč.

ALEKSANDAR VUČIĆ/ PRVI GLUMAC:
U Predsedništvu, u Narodnoj skupštini, u Vladi, u Narodnoj banci, u Patrijaršiji, u javnim preduzećima, na televizijama, na utakmicama... ponašate se prema meni kao da sam imperator! A šta ja imam s tim? Kako da vas uverim da ja nisam to što vi tražite u meni, i kako da vas nagovorim da se ponašate kao slobodni ljudi? Izgleda da sam ja jedini slobodan čovek u Srbiji! I znate šta? Kad ste već tražili imperatora u meni, ja sam odlučio i da se ponašam kao imperator prema vama. Šta je drugo trebalo da učinim?

Vi duboko o sebi verujete da vladati znači krasti. A ako vladati znači krasti, onda se i od mene, kao predsednika republike, očekuje da kradem. Kako bih inače bio cenjen? Dobro, onda ću da kradem. I da gazim ustav. Ali, rekao sam sebi, ja ću to da radim otvoreno: krašću i kršiti zakone otvoreno. Ako nema društva, onda neću ni ja glumiti da ga ima. I tako je to išlo sve do ovog časa...

Odjednom, neočekivano, dok sam slušao gospodina Tomanovića kako vešto brani ovo moje pravo da kradem i gazim Ustav, puklo mi je pred očima. Uvaženom advokatu nije bilo dovoljno da to moje pravo, utemeljeno u verovanju drugih da vladati znači krasti, brani kao pravo jednog imperatora, nego je, u toj svojoj odbrani, posegao ni manje ni više nego za Isusom Hristom, upoređujući me s njim. Nikad nije kasno, braćo i sestre, da čovek izađe iz laži. To je jedini cilj života. Prvi put u svom životu ja sam se zasramio, i u tom sramu, otkrio sam čoveka u sebi. A to je izvor radosti. Ovo je naj srećniji dan mog života. Jer ovo je prvi dan mog života.

Ja sam ceo svoj život proveo u laži. I zato ću svaku kaznu rado pretrpeti.

Bio sam najgori ministar na svetu, bio sam najgori premijer na svetu, bio sam najgori predsednik države na svetu, bio sam – u čemu sve najgori nisam bio – ali sad sam stao pred sve te najgore, i grozim ih se, gadim ih se, i osuđujem ih. Odbacujem ih. Ja sam bio jedno upropašćeno ljudsko biće, opasno po druge, ali vredno sažaljenja.

Spreman sam, braćo i sestre, da se odreknem celokupne imovine koju posedujem što na svoje, što na tuđa imena, spreman sam da se zauvek okanem svih političkih funkcija, da se odreknem i oca i brata, i kuma i sina, i da svim svojim bićem, prvi put u svom životu kao slobodan građanin, služim Srbiji, demokratiji, pravdi. Sudište mi razumno i pravedno, i svaku ću kaznu s radošću pretrpeti.

ADVOKAT/ DRUGI GLUMAC:
Molim za reč!

SUDIJA/ PEVAČ:
Izvolite gospodine braniće!

ADVOKAT/ DRUGI GLUMAC:
Svedočenje okrivljenog predsednika države, to je sasvim očigledno, ugroženo je njegovom bitno narušenom duševnom ravnotežom. Molim da se, pre davanja iskaza, gospodin Vučić uputi na medicinsko veštačenje!

SUDIJA/ PEVAČ:
Optuženi Vučić se javlja za reč. Izvolite!

ALEKSANDAR VUČIĆ/ PRVI GLUMAC:
Zdenko, molim te! Molim te... Govorim pri punoj svesti. U ovakvoj zavidnoj mentalnoj kondiciji nikada se do sada nisam nalazio. Molim da to uđe u zapisnik. I još nešto, časni sude, bezrezervno ću se odužiti vašoj pravednosti stavljajući sudu na raspolaganje celokupnog sebe kao svedoka saradnika u svim optužbama protiv onih s kojima sam – dok još nisam bio sav svoj – činio krivična dela. Na kraju, kao poslednju svoju želju, molim vas da mi dopustite da ovde i sada kleknem pred senkom ubijenog praved-

nika Olivera Ivanovića. Čoveka kojem se iz dna duše divim.

SUDIJA/ PEVAČ:
Ovo je zastava Republike Srbije – krvava košulja ubijenog sudije Nebojše Simeunovića. Njegovo ubistvo naredila je državna bezbednost!

OSMI SONG
SLOVO O SLOBODI
(Božidar Grujović, „Slovo o slobodi“, **Nacrt Ustava ustaničke Srbije iz godine 1805.**)

Recitativ.

SUDIJA/ PEVAČ:
Može li štogod na svetu lepše, slađe i milije biti, nego kad i krivac osuđen rekne svome sudiji: Ti si mi razumno i pravedno sudio, svaku ću (kaznu) pretrpiti.

Prvi gospodar i sudija u vilajetu jest zakon. Pod zakonom moradu i gospodari, poglavari, i sovjet praviteljstvujušči, i svjaščensstvo, i voinstvo i sav narod biti; i to pod jednim i tim istim zakonom.

Vilajet bez zakona mora da propadne. On da zapoveda gospodarima, vojvodama, sovjetu, svjaščensstvu, vladikama: svakome malomu i velikomu. On će nas braniti, i svobodu i voljnost sačuvati.

Gdi je dobra konstitucija, gdi je dobro ustanovljenje zakona, i gdi je dobro uređena vlast pod zakonom, tu je sloboda, tu je voljnost, a gdi jedan ili više po svojoj volji zapovedaju, zakon ne slušaju, no ono što hoće čine; tu je umreo vilajet, tu nema slobode,

nema sigurnosti, nema dobra, već je onde pustailuk i ajdukuk samo pod drugim imenom. Gdi ustav vlada i zakon, tu je svoboda. Gdi nema svobode, tu nema života.

EPILOG
KRVAVE KOŠULJE UBIJENIH ZASTAVE SU NAŠE REPUBLIKE

PRVI GLUMAC:
Pozorište je intervencija imaginacije u stvarnosti. A imaginacija je najljudskija od svih osobina čoveka. Stoga je u pozorištu moguće i da zlikovci uvide svoju podlost, da se zastide pred sobom i zatraže oproštaj od drugih. Pozorište može da bude učiteljica društvu i njegovoj budućnosti... Ovo je zastava Republike Srbije. Krvava košulja ubijenog Olivera Ivanovića. Njegovo ubistvo naredila je državna bezbednost!

DRUGI GLUMAC:
Ovo je zastava Republike Srbije – krvava trenerka ubijenog političara Ivana Stambolića. Njegovo ubistvo naredila je državna bezbednost!

PEVAČICA:
Ovo je zastava Republike Srbije – krvavi kombinezon novinarko Dade Vujasinović. Njeno ubistvo naredila je državna bezbednost!

PRVI GLUMAC:
Ovo je zastava Republike Srbije – krvava košulja ubijenog novinara Slavka Čuruvije. Njegovo ubistvo naredila je državna bezbednost!

DRUGI GLUMAC:
Ovo je zastava Republike Srbije – krvava košulja ubijenog novinara Milana Panića. Njegovo ubistvo naredila je državna bezbednost!

PEVAČ:
Ovo je zastava Republike Srbije – krvava košulja ubijenog Predsednika Vlade Republike Srbije, Zorana Đinđića. Njegovo ubistvo naredila je državna bezbednost!

Ove se zastave lepršaju sada na beogradskoj košavi.

DEVETI SONG
OJ, SRBJO MEĐU BUNAMA
(**Dositej Obradović, „Vostani Srbije“, Oskar Davičo, „Srbija“; prepleteno, skraćeno**)

Himna.

PEVAČICA I MUŠKI HOR:
Vostani Srbije!
Davno si zaspala,
U mraku ležala
Sada se probudi!

Ti vozdigni tvoju carsku glavu gore,
Da te opet pozna i zemlja i more.
Pokazi Evropi tvoje krasno lice,
Svetlo i veselo, kako vid Danice.

Vostani Srbije!
Davno si zaspala,
U mraku ležala
Sada se probudi!

Oj, Srbijo među bunama, među šljivama,
oj, Srbijo među ljudima
na njivama,
oj, Srbijo među pesmama, među brdima,
oj, Srbijo,
pesmo među narodima.

Vostani Srbije!
Davno si zaspala,
U mraku ležala
Sada se probudi!

Oj milošto meka, klik si divlje plovke
nad jarom iz koje stasa
crveni ugajl sunca
u zrn u svakog klasa,

ali bosa pesmo gluve žalopojke,
kad prestaju pesme, kad počinju psokve?
Gladna ruko, slepe jadikovke,
kad će hajduk bune iz tebe da grune?

Vostani Srbije!
Davno si zaspala,
U mraku ležala
Sada se probudi!

Oj, Srbijo među bunama, među šljivama,
oj, Srbijo među ljudima
na njivama,
oj, Srbijo među pesmama u grudima,
oj, Srbijo,
buno među narodima.

Vostani Srbije!
Davno si zaspala,
U mraku ležala
Sada se probudi
I Serblje vobudi!

NEMA KRAJA